

jezdil a znal poměry tohoto místa, konečně, že byl od středu přecestí vzdálen 10·3 m, když na něho strojvůdce zapískal, a měl tedy času dost, by úrazu zabránil. Podle § 1 druhý odstavec min. nař. ze dne 30. srpna 1890, čís. 169 ř. zák. jest zakázáno překročení místní dráhu na přecestích, kde jsou umístěny výstražné tabulky »Pozor na vlak«, když se blíží vlak. Z toho plyne, že jest povinností každého, kdo chce na takovém přecestí překročení koleje, by se napřed přesvědčil, zda se neblíží vlak. Této povinnosti František M. podle skutkového zjištění nedbal. Že nahlučnost Františka M-a nejde na úkor strojvedoucího, správně zdůraznil odvolací soud.

Čís. 10643.

Žalobě vlastníka hypoteky na hypotekárního věřitele o vydání výmazné kvitance, an vlastník hypoteky zapravil zajištěnou pohledávku v té výši, jak je zřejmá z pozemkové knihy, nemůže hypotekární věřitel čeliti obranou, že má podle zvláštní dohody nárok na dohodnocení pohledávky.

(Rozh. ze dne 26. března 1931, Rv I 829/30.)

Na žalobcových nemovitostech vázlo podle darovací smlouvy ze dne 1. května 1888 zástavní právo pro pohledávku žalovaného 5673 zl. 64 kr. s výpovědní lhůtou tří měsíců pro obě strany. Žalobce vypověděl žalovanému dne 3. března 1925 tuto pohledávku, žalovaný však odepřel přijati jistinu 11.347 Kč 28 h (5673 zl. 64 kr.) a vydati žalobci kvitanci za účelem výmazu zástavního práva. Žalobce složil pak pro žalovaného 11.347 Kč 28 h u okresního soudu a domáhal se žalobou, o niž tu jde, na žalovaném vydání výmazné kvitance. Žalovaný namítl kromě jiného, že výpověď jest předčasná, poněvadž žalobce kdysi slíbil, že, prodá-li svůj dům, vyplatí žalovanému o tolikrát více, co sám za dům dostane zaplacen, takže žalovaný prý není povinen nezhodnocenou hypoteku dáti vymazati a spokojiti se s 11.347 Kč 28 h. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Co se týče otázky, zda došlo mezi stranami k dohodě, vylučující, by žalovaný byl donucen pořadem práva vydati kvitanci dříve, než mu bude jeho hypotekární pohledávka přiměřeně zhodnocena, popírá žalobce, že vůbec učinil slib o zhodnocení pohledávky. Jest proto předem zkoumati, než se soud pustí do provádění důkazů, zda by takový slib měl účinek, jak žalovaný myslí, i kdyby byl dokázán. Účinek ten by mohl nastati jen, kdyby výslovně úmluvou bylo stanoveno, že oba tyto nároky jeden bez druhého nelze uplatňovati. To však žalovaný ne tvrdí. Podle jeho přednesu jest základem jeho nároku na zhodnocení tento výrok žalobcův: »Aber Fritz, das ist doch selbstverständlich, dass es mein Erstes sein wird, wenn ich das Haus verkaufe, dass ich Dir Deine Hypothek um sovielmal höher auszahlen werde, wie ich selber das Haus bezahlt bekomme.« I kdyby tedy tento výrok byl dokázán, plynulo by z něho nejvýše jen tolik, že se žalobce zavázal, že zhodnotí

žalovanému jeho pohledávku, nikterak však nelze z toho dovoditi závazek nezaplatiti a nebo právo žalovaného nepřijmouti dříve hypotekární pohledávku, než se stane zhodnocení. Žalovaný neuvádí, že žalobce tento závazek převzal. I domnělý nárok žalovaného i žalobcovu právo zaplatiti dluh a požadovati výmaznou kvitanci, jsou tedy neodvislé jeden od druhého a žalovaný měl by nanejvýše právo, domáhati se žalobou splnění slibu a zhodnocení své pohledávky, nikoliv však odpírati přijetí peněz a vydání výmazné kvitance, to tím méně, an ani co se týče úroků nemá důvod odpírati tomu a takové důvody ani neuvádí a v tom směru nic výslovně neuplatňuje. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil, mimo jiné z těchto důvodů: Okolnost, že odpůrce odvolateli slíbil, že mu jeho pohledávku zhodnotí, nemohla by, i kdyby byla pravdivá, uplatňování zažalovaného nároku překážeti, poněvadž odvolatel sám přiznává, že mu odpůrce tento slib učinil pro případ prodeje zavažené usedlosti a ve sporu nebylo tvrzeno, že tento případ nastal. Ostatně nárok na zhodnocení pohledávky je nárokem ryze osobním, který nezávisí na pohledávce a který může odvolatel uplatňovati samostatně proti odpůrci, i když bude jeho pohledávka z pozemkových knih vymazána.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Jádrem sporu jest otázka, zda tvrzené ujednání o »dohodnocení« (Aufwertung) pohledávky žalovaného brání žalobcovu nároku na vydání výmazné kvitance, an pohledávku žalovaného 5673 zl. 64 kr. = 11.347 Kč 28 h s příslušenstvím zajištěnou právem zástavním zaplatil nebo, což jest totéž, složil na soudě, poněvadž se žalovaný zaplacením této částky nespokojil (§ 1425 obč. zák.). Odvolací soud zodpověděl tuto otázku právem záporně. Netřeba uvažovati o tom, zda by v souzeném případě, vzhledem k povaze pohledávky žalovaného bylo dohodnocení přípustné přes to, že valorisace tuzemským právem jest z á s a d n ě vyloučena (sr. rozh. čís. 4355, 4662, 5999, 6810, 8176) a zda snad bylo dohodnocení stranami výslovně ujednáno. V pozemkové knize jest zástavním právem zajištěna určitá, číselně přesně co do jistiny i co do příslušenství vymezená pohledávka; jen za tu ručí nemovitost, ale také jen tuto pohledávku musí dlužník zaplatiti, chce-li docíliti jejího výmazu (§ 469 obč. zák.). K tomu také směřuje žalobní prosba. Správnost tohoto názoru plyne také z § 462 obč. zák., podle něhož každý ze zástavních věřitelů, jichž pohledávky váznou na téže nemovitosti, jest oprávněn před její dražbou splatiti pohledávku, pro niž se dražba vede. Nemůže býti pochybnosti, že by tito věřitelé — kdyby takový případ nastal a exekuce vnucenou dražbou byla vedena pro pohledávku žalovaného, nebyli povinni splatiti více, než jest zjevno z knihy, by se hypoteka o pohledávku žalovaného uvolnila. Zda snad věřiteli přísluší ještě nějaký další nárok, zejména na doplatek, ať již z důvodu jakéhokoli, může jíti již jen o nárok osobní, který s věcným zajištěním nemá nic společného, a nemůže tedy

býti namítán proti dlužníkovu nároku na vydání výmazné kvitance, byl-li zajištěný dluh zaplacen (§ 1369 obč. zák.). Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce.

Čís. 10644.

Bylo-li manželství tuzemce uzavřeno v sovětském Rusku podle tamních předpisů, platí i v Československu, třebaže nebyly zachovány obřadnosti tuzemského práva.

(Rozh. ze dne 26. března 1931, Rv I 1169/30.)

Žalobce, tuzemský státní příslušník, uzavřel dne 28. června 1924 v Kyjevě se žalovanou ruskou státní příslušnicí podle sovětskoruských zákonů tak zvané ruské manželství tím způsobem, že se žalobce se žalovanou dostavil na příslušný sovětský úřad, který po prohlášení oba-
polného manželského souhlasu beze všech formálností, jmenovitě bez ohlášek zaregistroval sňatek ve sňatkovém rejstříku. Manželství to bylo dne 13. prosince 1927 v Rusku rozloučeno. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce, by manželství uzavřené mezi ním a žalovanou dne 28. června 1924 u ruskosovětského úřadu v Kyjevě bylo uznáno neplatným ve státním území Československé republiky s tím, že strany nemají zavinění na tomto neplatném manželství, neboť prý manželství to jest absolutně neplatné, any chybí ohlášky a slavnostní prohlášení přivolení a sovětskoruské právo nepovažuje vůbec manželství za svazek eticko-morální, nýbrž jako instituci, již možno uzavírat i uvést jako prostý právní poměr; vinu na neplatnosti manželství nemá prý žádná strana, poněvadž podstata vady tkví v subtilnostech mezinárodního práva. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Podle § 99 obč. zák. jest domněnka pro platnost manželství. Jest tedy manželství pokládati potud za platné, pokud jeho neplatnost nebyla prokázána. Poněvadž jde o manželství zdejšího státního příslušníka s příslušnicí cizího státu, jež bylo uzavřeno na území cizího státu, tedy o otázku rázu mezinárodního, bylo by otázku platnosti či neplatnosti řešiti předem podle mezinárodních smluv mezi zdejším státem a sovětskou socialistickou republikou, na jejímž území se stal sňatek. Sovětské socialistické republiky však, jak jest všeobecně známo, zdejším státem dosud de jure uznány nebyly a není s nimi mezinárodních smluv řešících vzájemně zejména otázku platnosti manželství. Proto jest sáh-
nouti k ustanovením čsl. občanského zákona, upravujícím mezinárodní právo soukromé. Podle § 37 obč. zák. jest právní jednání, která učiní cizozemec s příslušníkem zdejšího státu na území cizího státu posuzovati podle zákona místa, kde se právní jednání stalo, pokud tomu nepřekáží předpis § 4 obč. zák. Podle § 4 obč. zák. jsou však zdejší státní příslušníci vázáni při právních jednáních na cizích územích státních, pokud tato právní jednání mají zároveň vyvolati právní účinky na území zdejšího státu, předpisy občanského zákona. Manželství jest právním jed-